

chland een
bijbelische
een heel
E. BAKKER,
let er onder
van maken,
en lang niet
g van haar
verschonen
hoezeer dit
niet, en aan
de Geschiede-
nids". Van
k's Hand-
toen later
TERDAAM
deet den heer
er een ver-
— zegge over
zijn in een-
aan te-
veneer zal
je van de
idend zijn,
n "Stoek's"
BARKER zoo
or blijkbaar
andere be-

elt ons Da.
zijn, voor
verschonen
de deductie
hij volgen:
hadwijde,
de leer der
reformeerd
alle deelen
reformeerd

ezien is dit
juist is, dan
e na: "dit
le." Stoek's
te van D.
pronkelijke
niet contro-
voorstelling
loig van de
en ook niet
oorspronke-
ref, heb ik
dat zoo met
den om het
ik wel reden
sterk te ver-
moet beant-
te goed om
gripen van
heel strookt,
chen auteur,
"bewerken"
werken", dat
er niet weinig
in de wereld
den, dat het
chtig is; dat
ler waarheid,
eerde opvat-

daarom met
zijn Stoek,
en bruikbaar
eerde Belij-
RENKEMA
den belienkelij-
de Stoek —
passie, mijn
niet, met zijn
ook met Dr.
de bewerker

n en gij zult
staan.
Stoek, met
aadt geschre-
de dingen
in dat er nu
een bewerk-
er op, ver-
werkt", dat
al punt niet
niet, of evenals
Stoek's Hand-
hadt gehou-
w vertaling
oor dus wel
en bepaalde
ellen eischen
plotseling,
oemt van een
ide of onder
markt wordt
waarom niet
en van het
afwijkt.

ken, zult gij,
ten bewerker
g, compassie

n, vroeger te
tegenwoor-
de bewerk-
et onderwijs
der toelicht
dit uit de
er wij weten
eer uit Jesus'
a wijgaard:
loen met het
aristen nooit
t zijn eigen-
de zedelijke
kerkegheid
hitegesproken
it, dat u de
ook derge-

niet alleen
maar kom-
en aard bij-
ever hebben
vallen waren,
niet alleen
nuchtelijke
anderen dan
buitenland-
de namen,
erkingen uit-
touw.
in, dat men
lijken schrij-
tel welke van
lijkt.

voorbelden,
niet alleen
maar kom-
en aard bij-
ever hebben
vallen waren,
niet alleen
nuchtelijke
anderen dan
buitenland-
de namen,
erkingen uit-
touw.
in, dat men
lijken schrij-
tel welke van
lijkt.

Of ik mij dan niet verheug, dat, toen eenmaal ontdekt was dat Stoek's boek „niet in alle deelen bruikbaar is voor hen, die de Gereformeerde belijdenis zijn toegedaan", door de goede zorgen van den uitgever DAAMEN, — die deze ontdekking het eerst schijnt gedaan te hebben — getracht is een voor ons meer bruikbaar Handboek voor het onderwijs in de Bijbelische Geschiedenis te stellen eischen, voor hen, die de Gereformeerde Belijdenis zijn toegedaan, beantwoordt.

Het is een boek niet voor leerlingen, maar voor onderwijzers in de Bijbelische Geschiedenis. Alzo, voor onze jeugdige predikanten, christelijke onderwijzers en niet het minst voor hen, die aan onze Zondagscholen doceeren of op onze jongelingsverenigingen hebben voortgegaan.

Wie de twee deelen van dit Handboek — het eerste gaat over het Oude — het tweede over het Nieuwe Testament — bij zijn voorbereiding tot het geven van onderwijs in de gewijde geschiedenis ijerig en met verstand gebruikt, zal zich zijn taak zeer gemakkelijk en, als hij overigens een niet al te slecht docent is, zeker goed Gereformeerd Bijbelisch onderwijs geven.

Alleen maar, dood jammer blijft ik vinden, dat dit zoo kostelijk scheepje in zee ging met de vlag van Stoek in top.

De RENKEMA was zeer zeker de man om uit de stof, die in Stoek en anderen bieden en die hij, in den weg eener 25-jarige praktijk en studie, zijn eigen beeft gemaakt, onder eigen naam een Handboek voor de Boecening der Bijbelische Geschiedenis in het licht te geven.

Aan het verzoek van den heer DAAMEN — naar het mij voorkomt, even ondoordacht als goed bedoeld, — de taak op zich te nemen, een nieuwe bewerking van Stoek's Handboek te geven, had hij mijns inziens echter niet moeten voldoen. Hij had dien uitgever moeten voorstellen, op zijn eigen naam RENKEMA een Handboek ten behoeve van het Gereformeerd Bijbelisch onderwijs te schrijven.

Men moet zijn eigen kunnen niet over maar ook niet onderschatten.

Laat mij hier nog aan mogen toevoegen, dat dit Handboek, zoo door zijn typografische uitvoering als door zijn kaarten en plattegronden, een goeden indruk maakt en als zodanig een eer voor zijn uitgever is.

Verenigingsleven.

Er liggen weer verscheidene stukken voor ons, die betrekking hebben op den arbeid in het verenigingsleven, en die op eene bespreking wachten. Onder die stukken bevindt zich een brief van een onzer lezers, waarin gehandeld wordt van den

Arbeid onder Kellners, zoals die o.a. in Duitschland kan waargenomen worden.

Deze belangstellende lezer schrijft ons aldus: „Onlangs in Duitschland zijnde, werd mij door den keller van het Hotel een ex. ter hand gesteld van der Kellnerfreund. Ik ben zoo vrij U dit blad hierbij als drukwerk toe te zenden. „Afgaande op den inhoud van Uwe rubriek, duif ik veronderstellen, dat U belangstelt in dit werk. Voorzover mij bekend, wordt daaraan in ons land nog niet speciaal gedaan. Mocht U de zaak eens willen ter sprake brengen, zoo zal het in elk geval blijken of de aandacht ten onzent er op gevestigd is; men zal zich dan wel openbaren.

Zeer gaarne wordt natuurlijk deserijsds aan het bovenstaande verzoek voldaan.

Ook voor soover wij weten, word in ons land onder de kellners geen speciale Christelijke arbeid verricht.

Zeker zijn er, niet alleen onder de socialistischen, maar ook onder de bur. crijken, wel ijerige menschen te vinden, die zich de sociale misstanden, welke in de kellerswereld bestaan, aantrekken, en die er hun nachtruft voor over hebben om de kellners in nachtelijke vergaderingen op te wekken tot den strijd voor verbetering van positie; maar die arbeid maakt meest tijde den indruk, niet een speciaal Christelijke, vaak zelfs een onchristelijk karakter te dragen.

En toch moet het gezegd worden, dat juist het arbeidsleven der kellers bijzonder geschikt is om hen te lokken op een weg, die door de Christelijke wereldbeschouwing veroordeeld wordt, ja, waarop zelfs contrabande is datgene, wat men in den alledaagschen zin levensniet noemt.

De kring, waarin de kellners den gansen dag verkeeren, kan meestal vrij als een onchristelijke gestempeld worden, waarbij dan nog komt dat zij door hun arbeid zóó in beslag genomen worden, dat van het vervullen van goddienstplichten zoo goed als geen sprake kan zijn.

En het gaat toch niet aan, zich van Christelijken arbeid onder de kellners te onthouden, omdat men zoo, als men er oppervlakkig over denkt, zeggen zou, dat die arbeid niet heel veel resultaat kan opleveren.

Immers bewijst het buitenland wel het tegendeel.

Londen, Frankfurt a/M., Genève, Dusseldorp, Cannes, Berlijn, Parijs, Breslau, Hamburg, New-York, Leipzig en Keulen hebben hun Christelijke Tehuizen voor kellners. Daar worden de kellners gedurende hun vrijen tijd en bij wisseling van betrekking vriendelijk en goed geherbergd, tegen billijke vergoeding, terwijl er allerlei instellingen als arbeidsbeurs en spaarbank aan verbonden zijn, en er gelegenheid bestaat voor onderwijs in talen, voor beoefening der muziek, enz. Waarbij dan nog komen, zooals vanzelf spreekt, de dagelijkse goddienst-oefeningen en andere goddienstige samenkomsten.

Natuurlijk kunnen dergelijke tehuisen alleen in plaatsen met veel hotels bestaan. In vele andere buitenlandse steden dan de hierboven genoemde, hebben de Christelijke verenigingen van jonge mannen haar speciale afdelingen voor kellners. Doch ook dat vindt men, voor zoover ons bekend is, in ons land niet.

Zoo heeft ook de zoo sympathieke

Christ. Vereen. van Jonge Mannen te 's-Gravenhage, welke jaarverslag weer voor ons ligt, een dergelijke afdeling niet, hoewel het natuurlijk verkeerdt zoo zij, te meenen, dat deze en dergelijke verenigingen in ons land de kellerswereld niet zouden trekken binnen den kring, waarin zij trachten, Christelijken invloed uit te oefenen op de jongelieden.

Immers luidt het in haar statuten:

Zij stelt zich ten doel alle jonge mannen te dier stede te verenigen, die volgens de

Heilige Schrift Jesus Christus als hun Heiland en God erkennen, in geloof en leven Zijne discipelen willen zijn en gezamenlijk willen werken aan de uitbreiding van het rijk hun Meesters onder de jongelieden.

Daarnaast stelt zij zich voor, de van buitenaf komende jongelieden met raad en daad broederlijk ter zijde te staan en de van God vervreemde jonge menschen tot zich te trekken en voor den Heer en Zijne gemeente te winnen.

Waar we, niet zoolang geleden, uitvoerig bij den arbeid dezer vereniging hebben stilgestaan, zullen wij hem thans niet weer in den breede behandelen.

Met haar speciale afdelingen, zooals voor letterkunde, zang, gymnastiek en geheelonthouding, als anderszins, blijft de vereniging voortwerken in de tot nu toe steeds gevolgde richting.

Eigenaardig is hetgeen de verslaggever schrijft over een geest dien hij in onzen tijd waarneemt, en aan welk invloed ook de Chr. Vereen. v. J. M. niet ontkomt. Hij schrijft namelijk:

Daarom is in ons hart groote dankbaarheid aan God en vertrouwen in de toekomst, hoevele de zaken ook zijn, die wij gaarne anders zouden willen zien.

Op de voornaamste daarvan willen wij, in 't kort, wijzen.

Wat geeft onze tijd te zien?

Er is lust om te arbeiden, maar meerder is de lusteloosheid, die tot ledigheid doemt.

Er is ijver, die voor geen bergen werk terugwijkt, maar meerder is de laksheid, die den ijver verlamt.

Er is belangstelling, die eene weldadige warmte verspreidt, maar meerder is de onverschilligheid, die hare omgeving verkillt.

Er is liefde, die zoekt te doen wat hare hand zal vinden te doen, maar meerder is de liefdeloosheid, die zich door de liefde niet vinden laat.

Er zijn levende zielen en er zijn zielen, die, hare geboorte voor hare wedergeboorte aandiende, een schijnleven leiden.

Er zijn oogen, die de schaduwen mogen zien, maar meerder is 't aantal der ziende blinden, die slechts kunnen meenen, licht te zien.

Het kan niet anders of ook in onze Vereniging treffen wij aan de traagheid en lauwheid, die onzen tijd kenmerken. Het vreemde woord „malaise", dat helaas geen vreemd woord meer is, zou hier gebruikt kunnen worden, indien het niet te gebrekkig was in zijne beteekenis, om den toestand te kunnen kenmerken van het zieleleven der menschen. De herinnering wordt wakker geroepen aan het visioen van den profet Eschiel, waarin hij zag eene vallei, vol dorre beenderen.

We hopen van harte, dat spoedig de tijden komen zullen, waarin ook deze vereniging weer van opgewekt geestelijk leven kan getuigen.

Waar we voorts alleen nog op wijzen wilden, dat zijn de voortreffelijke lezingen, die de vereniging ledere winter doet houden.

Ook deren winter mag met zijn serie van vijf lezingen, er weer wezen, als minste geoordeeld mag worden naar de drie, welke reeds gehouden zijn, en waaronder die van Dr. J. C. de Moor over de bewijzen voor het bestaan Gods, om de keurigheid van haar vorm en om haar logica, wel verdient bijzonderlijk vermeld te worden.

Uit de Pers.

Naar aanleiding van het plan om door de vrouwen in Nederland aan de Koningin een geschenk te laten aanbieden met het oog op de blijde gebeurtenis, die aanstaande is, schrijft Hollandia over de betekenissen en roeping der vrouw een artikel, waaruit we het volgende overnemen:

Maar behalve in die bijzondere eere, die het baren van het heilige zaad over het vrouwelijke geslacht doet uitgaan, is de vrouw ook een schat in het leven der menschheid door de gemeene gratie. Dit laatste staat ongetwijfeld met het eerste in verband door den Raad des Heeren. Wij wijzen dit verband hier thans niet nader aan: het bestek van dit woord over de vrouwenbeweging laat dit niet toe.

Slechts wijzen wij er op, dat ook in het gemeen de vrouw de troosteres des levens is, de moeder der hopen. Zij draagt de bekoring der rustige zachtheid. Zij vertegenwoordigt de poezie van haar soete zijde. Zij is daardoor in bijzonder zin poezie in het menschenleven. Zij is binninnelijk door het gevoelige, het zachte, het fijne en tedere, het lieflijke, dat haar kenmerkt in haar deugden, in haar woord en daad, in haar zijn en leven, en in heel haar verschijning en invloed.

Indien in dit vrouwelijke geen rijkdom van leven lag, geen gloed en kracht, geen zeer diepe gloed, ook al is zijzelf zich daarvan niet altoos of zelfs zeer weinig bewust, — er kon hiervan geen verwarming, geen bekoring uitgaan; niet zoover kon haar invloed reiken, niet zoo groot machtig en innig doordringen.

Neen, hier brandt diep een groot levensgevoel, een machtige hartstocht. Maar juist dit is der vrouwen sieraad, het gezegend deel der gratie, waarin zij onderscheiden is, dat zij, in onderscheiding van den man, zachter, stiller in omtrek is; haar vuur ligt diep in haar gevoel, en treedt niet vlammend maar in zachten, ingehouden gloed, in de maat der liefde, koesterend naar buiten. Slechts wanneer die diepte geraakt wordt, ruw gestooten en gescheurd, en zoo de gevoelswerking de weerhouding te sterk wordt, dan is die vrouw als de vulkaan, heftiger, geweldiger, onweerstaanbaarder dan de man. En dan is zij, — al kan zoo exceptioneel een Debora, een Jehanne d'Arc, schoon zijn, — dan is zij evenmin als de vulkaan de bekende vrouw in den heerlijken zin, dien het levensgeluk verdort.

De vrouw is als de bloemen nacht, maar diep in zich dragend al den gloed, die in de gloeiende vruchten naar buiten treden kan. En zij, in verband daarmee en juist ook daardoor, de moeder in al de bekoorlijkheid en heerlijkheid van dien naam, de moeder des levens door allen gezegend, de moeder van levensvrede en levensgeluk, van schoone levenszeden en onmisbare levenszuchtigheid. Daarom ook ligt ons tegenwoordig maatschappelijk leven schade, groote schade, doordat, bij verlaten van het Woord Gods, valsch wetenschap en wereldbeschouwing, valsch gevoel ook, de vrouw willen bewegen en weten te bewegen, om den sluier van haar gevoel en van haar leven af te leggen, om zich uit te leven in haar verborgen inhoud, om zich te emanciperen, en heel haar gevoel in al zijn gloed en kracht door te doen breken in haar verschijning.

Een man zal de vrouw daardoor nooit worden; zij is niet in heel haar zijn een andere; en zij is droevig misleid en dwaas, zoo zij niet een andere wil zijn.

Maar indien de vrouw zich, juist dan als een andere, maar naar manneuzede, uitleven, geheel uitleven en uit zichzelf doorbreken wil, — ja, dan zal zij interessant zijn, in hooge mate en geweldig interessant, — gelijk de vulkanen en vloedgolven, die het menscheijk leven in italie verwoesten, ja, gelijk ze interessant was in den ondergang der eerste wereld. En gelijk zij interessant geweest is en nog is in heel dat spel der intrige, waarbij de vrouw de netten gesponnen heeft, om het leven te

vangen en te verderven, en waarmee de vrouw machtig is geweest, geweldig machtig, ten kwade.

De vrouw, mee door mannelijk onvermogen, of omdat de huwelijksplicht manneconscientie niet beweegt aan de vrouw zijn hand te bieden, zij ook voor haar brood moet werken in het zweet haars aanschijns (een oordeel, door God toch niet op de vrouw, maar op den man gelegd); en dat zij daarbij ook met mannen meewerkt, in arbeid voorheen enkel door mannen verricht, maar waartoe ook de vrouw alleszins bekwaam is; dat wraken wij niet.

Wel deelt het ons voor zeer velen. En gevaar om ontvrouwd te worden, in hier allerniet uitgesloten; een gevaar, dat heel het leven met verarming bedreigt. Maar het oordeel moet hier den mannen meer treffen dan de vrouwen. En wie aan de vrouw het recht ontzeggen wil, om met den man naar haar eigen talent kennis te nemen van het leven, te lezen, te studeren, te schrijven ook, zich aan het breede leven te geven met haar hart en gaven, — die kent en erkent de gave Gods in de vrouw niet; die wil haar wel dienstmaagd, maar geen vrouw laten zijn. O, de kennis ook behoef de vrouw, haar gevoel, haar hart, haar harmonische bewaren van de levensbanden; en zoo weont komen willen aan de dorrende hoogten der ijdele filosofie, der dwaze stelselucht, der tirannieke partijoverheersching, zoo zal ook ons wetenschap en ons levensbehoef gewogen moeten worden op de weegschaal van het hart der vrouw.

En de christelijke vrouw, de vrouw in Christus, — zij zal ook hier de ware maat moeten kennen en zijn.

Officieele Berichten.

Classis Gorinchem.

De e.k. vergadering sal D.V. gehouden worden Woensdag 3 Febr., gewone tijd en plaats. Punten voor het agendum s.v.p. 14 dagen tevoren in te zenden.

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Gorinchem: C. LINDERBOOM, *preses*. J. H. VAN NEEDE, *scriba*.

Gorinchem, Jan. 1909.

Zuid-Holland, Zuid. ged., Art. 11 en 13 K. Deputaten der Particuliere Synode van Zuid-Holland, Zuid. ged., naar Art. 11 en 13 K. verzoeken belanghebbenden ten deze hun aanvragen in te zenden vóór 1 Maart a. s. bij:

Ds. M. H. K. Mol, *secr. penn.* Zwarte-waal, 11 Jan. 1909.

STELLENDE, 12 Jan. Zondag 3 Jan. was voor de gemeente een blijde dag. Ds. A. Taal, van Krimpen a/d Lek tot ons overgekomen, werd in zijn dienstwerk ingeleid en bevestigd door Ds. A. Knol van Zwijndrecht, naar aanleiding van 2 Cor. 3: 1-5. Des avonds verbond hij zich aan de gemeente, naar aanleiding van Gal. 1: 11 en 12.

Stelle die Heere desen zijnen dienstknecht tot een rijken zegen in deze gemeente, en moge alles zijn tot eere van 's Heeren Naam en tot heil der gemeente.

Voorts wordt dank gebracht aan alle predikanten en studenten voor hunne hulp, ons in deze vacature geschenken.

Namens den Kerkeraad: L. V. D. VLUOT, *scriba*.

N.B. Het adres voor den Kerkeraad is voortaan Ds. A. Taal.

ZEVENBERGEN. Naar aanleiding van Psalm 71: 4, 7 en 18 sprak onze zeer geliefde leeraar Ds. L. G. Goris eene passende feestrede uit bij de herdenking van zijn 25-jarige ambtsbediening. Groot was de belangstelling zoo uit den boezem der gemeente als der classe, benevens van andere Kerkgenootschappen.

Namens de gemeente werd de jubilaris door den oudsten ouderling G. Ban geluk gewenscht met zijn zoo heugelijk dubbel feest; daarna werd door den ouderling E. Beverlander van Rosendaal een zeer waardeerend woord gesproken. Vervolgens werd het woord gevoerd door classebroeders: Ds. Warner van Raamsdonk namens de classe; o.v. Dr. Drimmelen namens deputaten der Evangelisatie Noord-Brabant en Limburg; Dr. Basoski van Moerdijk als gewezen consulent, en Ds. E. Zwiers van Willemstad, waarna de jubilaris voor zooveel deelneming zijnen innigen dank betuigde. Nog vele stoffelijke blijken van achting en liefde werden den leeraar en zijne echtgenooten ter hand gesteld, soewel namens de gemeente als door de classe broeders met hunne gemeenten. Het overige van den dag was men zeer gezellig en opgewekt bijeen. Gode van alles de eer.

Namens den Kerkeraad: G. BAN, *scriba*.

Classe 's Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk van 's Gravenhage bericht, dat de classe 's Gravenhage D.V. vergaderen zal te 's Gravenhage op Dinsdag 9 Februari a. s. gewone tijd en plaats. Punten voor het agendum worden ingewacht voor Dinsdag 26 Januari e.k. bij den scriba, Van Speykstraat 105, 's Gravenhage.

Namens den Kerkeraad voorn.: C. LION CACHET, *scriba*.

Vergadering der classis Dordrecht D.V. Donderdag 4 Febr. a.s.

Punten voor het agendum worden ingewacht tot 26 Jan. bij den consulent der Geref. Kerk van Sliedrecht Ds. H. G. de Jonge te Dordrecht. H. G. DE JONGE, *cons.* PH. JUCH, *scriba*.

Kort verslag van de classis Amersfoort, 12 Januari 1908.

1. Opening door den preses Ds. Voigt.
2. Credentiebrieven in orde bevonden. Twee brs. diakenen wordt keurstem verleend.
3. Notulen gelezen en goedgekeurd.
4. Voor twee hulpbeiden kerken zullen in dit jaar twee collecten gehouden worden; de te starten op de classis in April; de 2e op die in October. Een voorstel om bedoelde hulpbeiden kerken van deze collecten vrij te stellen wordt teruggeworpen.
5. Rondvraag naar Art. 41 K. O. In eenige tuchtafen wordt advies gegeven.
6. Wordt gesproken over plaatselijke ineen-smelting en op vereeniging aangedrongen.
7. Wordt onderzoek gedaan naar het tot openbaring brengen der kerken op plaatsen binnen de classis, en opwekking daartoe gegeven.
8. Worden nagezien de boeken der Deputaten voor onderscheidene zaken, en in orde bevonden.
9. Deputaat voor de sending, Ds. Bolwijn, doet eenige mededeelingen, die met instemming worden vernomen.
10. Wordt gelezen een missive van de classe Harderwijk, die voor kennisgeving wordt aangenomen.
11. Wordt besloten naar aanleiding van een schrijven van de classe Utrecht inrake de oprichting van een Prov. Suppletiefonds voor „Elifatha", dat de commissie, daartoe in de

classe benoemd, zich in contact zal stellen met een commissie uit de classe Breukelen, om te zien hoe in desen verder te handelen, ook betrekkelijk het antwoord der classe Utrecht.

12. De vacatuurbereuten worden geregeld. Maartensdijk, Jan. Ds. van Andel; Febr. Ds. Donner en Ds. Horjus; Maart Ds. E. J. Koppe; April Ds. Schoonhoven en Ds. Teerink. Renswoude, Jan. Ds. Bolwijn; Febr. Ds. den Hengst en Ds. Lanting; Maart Ds. J. Koppe; April Ds. Voigt en Ds. van Andel.

13. Roepende kerk Veenendaal.

14. Sluiting door den assessor Ds. Teerink.

Uit naam der classis: A. M. DONNER.

Buitenland.

Duitschland. Het is bekend dat Luther in zijn eerste reformatische periode gewild heeft, dat het kerkelijk leven zich vrij zou kunnen ontwikkelen; voorloopig moet de kerk zich laten regeren door den vorst van het land; later als het volk er voor opgevoed was, zou de kerk zich zelf kunnen regeren. Het verloop der historie heeft getoond, dat de kerk zich nooit heeft kunnen ontwikkelen om het juk der voogdij van de landsoverheid af te werpen.

Het is in Pruisen nu zoo ver gekomen, dat het recht en de vrijheid der kerken, om een eigen herder en leeraar te kiezen, zeer beperkt worden al door de invoering eener nieuwe wet op het benoemen van predikanten; welke wet wij in ons blad reeds uitvoerig bespraken. In de Rijnprovincien en Westfalen werd tegen die nieuwe wet ernstig geprotesteerd, doch zonder gevolg. En welke bewijsgronden voert men aan om de kerken met de nieuwe regeling te verzoeken! Predikantgezinnen verkeerden dikwijls in een toestand, waardoor verplaatsing dringend noodzakelijk wordt, maar het kerkbestuur was dan machteloos. De Roomsche kerk wordt door den schrijver eener brochure over dit onderwerp ten allestijde genomen: van boven af wordt in alle stilte hier een ongeschikt dienaar verplaatst en een geschikt persoon geplaatst. De kerken zaten daardoor niet gebouwen, want als zij een ongewenscht man tot predikant hebben, dan worden de klachten van de „Kirchen-vorstand" door het kerkbestuur gaarne aangevoerd, en die besturen zijn o, zoo gewillig om „gerechtaardige wenschen" rekening te houden. Daarbij zijn in vele gemeenten de „kerkelijk-gezinden" in de minderheid, zoodat zij door de liberalen overstemd worden. Neen, dan is het veel beter, dat de besturen zorgen, dat overal rechtinnige predikers komen.

Van de brochure, waarin deze dingen betoogd worden, verscheen in korten tijd een tweede druk. Wij voor ons betreuen het, dat de vrij-making van de Pruisische landkerk niet verwacht wordt in den weg van meerdere zelfstandigheid en vrijheid der plaatselijke kerken, maar in dien van uitbreiding van de macht der kerkbesturen. Het schijnt alsof voor vele Deutsche Christenen de Heiland niet gesproken heeft: Eén is uw Meester, namelijk Christus, en gij zijt allen broeders. Door dat eene woord des Heeren is alle hiërarchisch streven, gelijk zich dit ook in Duitschland openbaart, veroordeeld.

Engeland. Onrust.

In een Christelijk blad, in Engeland uitkomende, *The Christian*, lezen wij, dat het jaar 1908 dat weder tot het verledene behoort, gekarakteriseerd wordt door onrust. Door de natijl zijn geruchten van oorlog gegaan, terwijl het ook op maatschappelijk gebied alles behalve stil is geweest. Op het terrein der religie heeft de onrust mede den boventoon gehad. De vrijheid die sekere lieden die anderen onderwijzen willen, genomen hebben, om „te propheteeren uit hun eigen hart", heeft hare uitwerking gehad, dank zij de nieuwshad die belust zijn op sensatie verwekkende nieuwtjes, welke er tuk op waren om al dese soort dingen mede te deelen, teneinde de algemeene onverschilligheid tegenover God te vermeerdereen.

Voorts zegt hetzelfde blad: „Wij schijnen nog in het droge seizoen te verkeeren. Er is een echte hongersnood ten opzichte van het Woord van God. Niet dat het Woord Gods niet wordt gesproken, of dat het boek waarin Gods wil te lezen is, niet onder ieders bereik valt; maar de menschen laten dat boek liggen om acht te geven op de geschriften van menschen. Daardoor hebben de Goddelijke begrippen van zonde en gerechtigheid, van red ding en oordeel, niet de kracht die zij vroeger hadden, en evenzo schijnt men aan de macht, die vroeger gevangen vrijheid en den blinden het gezicht gaf, niet meer te gelooven. Het stemt evenwel tot blijdschap, als men opmerkt dat in menig opzicht de waarheid in liefde wordt gesproken, en dat voortdurend mannen en vrouwen aan de kerk worden toegevoegd; maar met dat al zijn vele lampen zonder olie en vele belijders hebben den naam dat zij leven en zijn in werkelijkheid dood."

Het komt ons voor, dat het methodistisch orgaan den toestand van het Christelijk Engeland juist teekent en dat deze teekening veel gelijkt op de geestelijke gesteldheid van Nederland.

Frankrijk. De gouverneur van Madagascar Augagneur gaat voort met het tegenwerken der Protestantse sending op dit groote eiland. Volgens een brief van den missionair Escarde zijn er geen gebouwen van Roomsche gezinden gesloten. In het begin van 1908 liet de gouverneur de gebouwen die door Engelsche zendingen gebruikt werden, weder openen, maar zes gebouwen van de Fransche Protestantse zending en 38 van de Amerikaansche missie bleven gesloten, eenvoudig omdat de gouverneur dit aldus verlangde.

In December i.l. heeft Augagneur bepalingen gemaakt omtrent begrafenissen. Hij verbodt dat, bij het ter aard bestellen, de vergaderde schare zou zingen of bidden. Godsdienstige liederen en liturgische gebeden mogen alleen door Europeesche ambtsdragers gezongen of uitgesproken worden. Op het kerkhof mag niemand zonder verlof van den ambtenaar der Fransche republiek het woord voeren; de tekst van de rede moet den ambtenaar medegedeeld worden; in het zingen en bidden is de zending vrij.

Nu moet men hierbij in aanmerking nemen dat de inboorlingen van Madagascar alleen in groote steden begrafaalplaatsen hebben; de graven op de dorpen worden op gronden van particulieren gedolven. De heidenen die dikwijls in de wildernis hunne dooden begraven, laat men ongestoord hunne offers slachten; zij kunnen zich daarbij vrij bedrieken, en hunne liederen, die meest krijgszangen zijn, zingen. De Christenen mogen echter niet zingen; inboorlingen die als predikanten dienst doen, mogen geen woord

spreken, terwijl de toespraken van Europeesche dienaars eerst aan de ambtenaren moeten voorgeleed worden, welke ambtenaren 50 tot 60 kilometers ver weg wonen. Bovendien begraven de Madagascars hunne dooden reeds 6 à 7 uur na hun overlijden, zoodat men kan zeggen dat de bepalingen Christelijke Protestantse begrafenissen zoo goed als onmogelijk maken.

Oostenrijk. De „los van Rome"-beweging.

Bij het begin van de „los van Rome"-beweging in 1899, schreef de bekende letterkundige Peter Rosegger: De kwestie van het overgaan tot de Evangelische kerk blijft van geslacht tot geslacht aan de orde. In den loop van den tijd trekt de broeder de zuster, de vriend den vriend, de geheele verwantschap mede, en na 50 jaar kan er werk tot stand gebracht zijn, dat betekenissen heeft voor de wereldgeschiedenis, al is het schijnbaar klein en alleen voor het uitwendige begonnen." Opmerkelijk is het echter, dat Rosegger zelf Roomsch bleef en ziede de „los van Rome" beweging alleen daarom met vreugde te begroeten, omdat het de Roomsche kerk zou dwingen tot meerdere krachtsinspanning. Het staat nu vast, dat bij het begin van 1908 in ronde cijfers 47,000 personen uit Oostenrijk tot de Evangelische kerk overgingen. Het is wel waar, dat 10,000 menschen tot Rome overgingen, maar dit verlies wordt weer gedekt tengevolge van de toename van geboorte der toetredenden, die meestal jonge menschen zijn, daar de ouderen er moeilijk toe te bewegen zijn, Rome een scheidschrift te geven. Superintendent Gummi te Aussy, in Boheme, deelt bijv. mede, dat in het noorden van Bohemen het aantal kinderen, dat het Evangelisch godsdienstonderwijs volgt, meer dan verdubbeld is, terwijl de kinderen uit gemengde huwelijken voor het meereendeel in de Evangelische kerk worden opgevoed. In elk opzicht gaat de beweging voort. In Noord-Bohemen werden in de laatste zes jaar 37 nieuwe kerken gebouwd, terwijl over geheel Oostenrijk slechts 76 nieuwe kerken in dien tijd gesticht zijn. Als men nu daarbij in aanmerking neemt, dat op honderden plaatsen gepredikt wordt, terwijl de Oud-Roomschen met 10,000 zielen vermeerderd zijn, dan zal men moeten erkennen, dat Rome in Oostenrijk heel wat terrein verloor.

Wat aanvankelijk grotendeels eene politiek-nationale actie geweest is, werd van lieverleide een godsdienstige beweging, die ook kringen, die van oudsher Protestantisch waren, bezield. Het bezoek van godsdiensttoefeningen en familie-avonden, de deelneming aan het Avondmaal is op verblijvende wijze toegenomen; ook meldt men, dat de belangstelling in het werk der zending en de „Gemeinschaftsbeweging" evenzeer groter werd. Nieuwe Christelijke stichtingen voor liefdadigheid of onderwijs verzeen, wel met den krachtigen steun der Gustaaf-Adolf-vereniging en van den Evangelischen Bond, maar de Oostenrijkers ciferden naar vermogen. Giften van 10,000 en van 20,000 kronen zijn geen zeldzaamheid.

Zuid-Afrika. Eene Universiteit voor Kaffers.

Sedert eenigen tijd zijn Engelsche Zendingsvrienden zeer bezig met het plan voor de stichting eener Universiteit voor inboorlingen van Zuid-Afrika. Er bestaat bij sommige Kaffers een groote begeerte naar hogere ontwikkeling, en daaruit is het feit ook te verklaren, dat velen van deze landlieden zich naar N. Amerika begeven om daar te studeren. Men wil dit nu voorkomen en de inboorlingen in hun eigen land de gelegenheid verschaffen om tot hogere ontwikkeling te komen. Om hier toe te geraken, heeft men een comité gevormd, dat voornemens is dit groote plan uit te voeren, waarvan Director Henderson, de leider van de beroemde Lovedale inrichtingen voor onderwijs, voorzitter is. In Februari werd in King Williamstown een conferentie gehouden van Zendingverenigingen en kerken die in deze zaak belang stellen. Negen zendingverenigingen of zendingkerken waren daarbij vertegenwoordigd, waaronder ook de Broedergemeente. Op deze vergadering werd medegedeeld, dat voor de stichting reeds voor een half miljoen guldens was getekend. Ook had men bij Lovedale een geschikt stuk grond gevonden, waarop men het Universiteitsgebouw kon laten verrijzen. Elke kerk of elke zendingvereniging zou voor hare leerlingen een convict of hospitium stichten. Het leerplan dat voorloopig opgesteld werd, geeft uitsicht, dat er aan deze universiteit voor negers ook rechtsgeleerdheid, geneeskunde, landbouwkunde en technologie zal onderwezen worden.

Het vooroordeel waardoor men in de Kaffers „scheepsels" en mindere menschen zag, begint steeds meer te wijken. Laten de Christenen van Hollandschen stam niet

schijnt — want van zijn leven is weinig met zekerheid bekend — dat Stevin ook leermeester van den prins is geweest. Hij was een groot beoefenaar van de wiskunde, waar Maurits ook zeer veel van hield. Stevin kreeg van den laatste een hoog post bij den waterstaat en het toezicht op de dijken. Zijn wetenschappelijke onderzoekingen zijn nu nog van groot nut. En als het juist is, dat hij ook de tiendeelgebruiken in gebruik gebracht heeft, mogen alle schoolkinderen en alle rekenaars hem wel dankbaar zijn. Wat was het een gevecht vroeger met munt en maat, vergeleken bij thans, nu dat al tiendeel is ingericht!

Simon Stevin was ook heel knap in de werktuigkunde, ja in nog meer. Zoo kwam hij op de gedachte een voertuig te vervaardigen, dat om zoo te zeggen zelschip en wagen tegelijk was. Men had toen nog niet geleerd de krachten van stoom of van electriciteit te gebruiken; schuilen en molens werden door dieren of door menschen in beweging gebracht, zoals b.v. de trekschuit en de treemolen. Maar als het even kon, gebruikte men de kracht van den wind, die de molenslieden deed draaien en de zware schepen voort dreef.

Nu dacht Stevin, als de wind een molen en een schip kan bewegen, dan ook wel een wagen, als ik maar zeil aanbreng. Zoo maakte hij dan een plan voor zoo'n toestel en liet dat ontwerp aan prins Maurits zien. Deze vond er veel genoegen in, en besloot de proef op de som te nemen, door zulk een zeilwagen te laten vervaardigen. Dat kostte natuurlijk veel, maar zijn Prinselijke Hoogheid kon het beter missen dan Stevin.

Gij ziet wel, vrienden, dat het oudtijds al net ging als nu, en de menschen steeds wat nieuws en beters zoeken. Tegenwoordig is graaf Zeppelin de man, die de scheepvaart in de lucht heeft overgebracht, met zijn zweeftoestel. Wellicht gaan over vijftig jaar de jongens als 't vacante is, in een luchtschip naar buiten bij oom of tante, en dalen uit de hoogte op het huis neder. Net zoo wonderlijk als voor ons Zeppelin's luchtschip is, was voor Stevin's tijd genooten de zeilwagen.

(Slot volgt).

ALTIJD BIJ MIJ.

In oude tijden voor eens een wijs man over zee, met vele anderen. Het schip werd door een storm bevoelen en dreigde te vergaan.

Nu geraakten velen in grooten angst en grepen in haast zoveel van hun geld en kostbaarheden als zij konden, om te trachten daarmee op een plank of al zwemmende het land te bereiken, als het schip straks werd uiteengeslagen.

Alleen de wijze deed niet alsoo. Hij haastte zich niet iets bij zich te steken, maar wachtte af of er gelegenheid zou zijn ter ontgolving. „Nemst gij niets mee?” vroeg men hem. „Tracht althans wat van het uwe te redden.” „Och,” antwoordde hij, op zijn hoofd wijzende, al wat ik heb dat waarde heeft, zit hier. Ik draag het bij mij en wisten noch golven kunnen het mij rooven.”

Een Christen, die den Heere Jezus kent, is eenigzins aan dezen wijze gelijk. Hij draagt zijn schat, het eeuwige leven, bij zich, in zijn hart, en dien schat, door de genade Gods hem verworven, kan niets hem rooven, niets ter wereld.

CORRESPONDENTIE.

J. V. te A. Het zou wel goed zijn, wat nauwkeuriger opgave te doen. „Ergens in het Oude Testament” is een min gewenschte aanduiding. „Gideon” komt in heel den Bijbel niet voor; wel Gideon, maar als persoons, niet als plaatsnaam.

Wat nu de zaak zelf betreft, als men bedenkt dat ook wij zeggen: de zon gaat op of onder, al weten we dat niet de zon maar de aarde de wisseling van dag en nacht veroorzaakt, zal duidelijk zijn, dat men ook oudtijds zoo sprak, toen men bovendien — net als wij bij het spreken — afging op hetgeen men zag, en zoo schreef te zijn.

Verdere vragen krijgen, zoodra het kan, hun beurt.

HOOGENBIJK.

Gereformeerde gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wiersma, F. Wiersma, te Engewierum. — Koocheschool (Gron.), H. H. Schoemakers, te Hollandscheveld (Dr.). — Dussen, M. A. van Pernis, cand. te Spijkenisse. — Zuidland, H. A. Munnik, cand. te Amsterdam.

BEDANKT: Dirksen, J. Sybrandy, te Krabbendijke.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Weert (toez.), A. W. Huiskamp, cand. te Utrecht. — Aalburg en Heesbeek, J. P. Pauwe, te Bennekom. — Apeldoorn en Het Loo, M. M. den Hertog, te Hillegom. — Montfoort, J. M. Boonstra, te Elburg. — Doesburg, Ph. J. Hoedemakers, te Melissant.

AANGENOMEN: Laren (Geld.), W. Pothoven, te Oosterwierum. — Woubrugge, J. J. van Ingen, te Harswoude. — Nisijl (toez.), S. Steenmeijer, te Utrecht, gep. West-Indisch pred. — Ommelanden, G. Grootjans, cand. te Leens.

BEDANKT: Zeddam (Geld.), A. Steebouwer, te Eysden. — Nicuwoop, H. P. de Praet, te Hoopmade. — Vlaardingen, G. W. C. Vanderink, te Amersfoort. — Bleiswijk, N. v. d. Snoek, te Brakel (Geld.).

Onder vriendelijke dankbetuiging aan zoovele geabonneerden die ons de verschuldigde abonnementsgelden over het afgelopen kwartaal reeds toezonden, nemen wij de vrijheid, hen, die dit nog niet deden, beleefde te verzoeken zulks alsnog uiterlijk den 20sten dezer te doen en hun postwissel te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut”, Amsterdam.

De abonnementsprijs van De Heraut is f 1.20 per kwartaal.

Na ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Jan. 1909.

Advertentien.

Onzen hartelijken dank voor de vele en velerlei bewijzen van belangstelling, bij de ziekte en het overlijden van onzen geliefden Echtgenoot en Vader, den heer JAN HAAN ondervondend.

Wed. J. HAAN—VAN BUUREN.
R. L. HAAN.
P. M. HAAN—VAN VELDEN.
G. HAAN.

Groningen, Januari 1909.

GETROUWD door Dr. H. J. HAAREMA:
ADRIANUS VAN DER LUGT
EN
BELIA VAN DUYN.
Libanon Towa, Dec. 23, 1908.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

KERKORGE!

TE KOOP voor lagen prijs een prachtig Pijporgel, zeer geschikt voor 4 à 500 personen. Brieven franco letter O. Bureau van dit blad.

JUBILEUM JAC. VAN OVERSTEEG.

Niettegenstaande de voor insending gestelde termijn verstreken is komen bij de Commissie, die zich gevormd heeft met het oog op het 25-JARIG JUBILEUM van den Heer JAC. VAN OVERSTEEG als Amanuensis der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag, nog steeds antwoorden in op hare circulaire. Als uiterste termijn voor insending stelde zij daarom thans vast Woensdag 20 Januari a.s. Allen die de circulaire alsnog wenschen te beantwoorden worden beleefd verzocht te willen zorg dragen dat vóór of uiterlijk op dien datum hun antwoord in het bezit komt van den Penningmeester der Commissie, den Heer P. N. HÖWELER, Martelaarsgracht 16, Amsterdam.

De Commissie.

Speciaal adres voor gecombineerde cadeaux.	BELIJDENISGESCHENKEN.	Pracht- en Plaatwerken. Encadrements.
Door de belangrijke uitbreiding mijner tekstenhandel heb ik maatregelen genomen waardoor ik in 't vervolg in staat ben elke tekst binnen drie dagen na bestelling te leveren op fluweel geschiederd van af f 2.90 tot f 12.50.		
— H. WELLSKOSTER. — BELIJDENISTEKST. —		
TELEFOON 4066.	Boekhandel W. Ten Have, Kalverstraat b/h Spui, Amsterdam.	TELEFOON 4066.

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”.

Maildienst tusschen

Amsterdam en Nederlandsch-Indië,

IN VERBINDING MET DE DIENSTEN DER

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

via GENUA, SABANG en SINGAPORE.

	van Amsterdam	van Genua	te P. Said	te Sabang (Poeloe Weh)	te Singapoera	te Batavia
*Vondel.....	9 Jan. '09	21 Jan.	26 Jan.	10 Febr.	13 Febr.	15 Febr.
*Koning Willem II.....	23	4 Febr.	9 Febr.	24	27	1 Mrt.
*Koningin Wilhelmina 6 Febr.	18	23	11 Mrt.	14 Mrt.	16	
*Grotius.....	20	4 Mrt.	9 Mrt.	24	27	29
*Koning Willem III.. 6 Mrt.	18	23	7 April	10 April	12 April	
*Oranje.....	20	1 April	6 April	20	23	26
*Rembrandt.....	3 April	15	20	4 Mei	7 Mei	9 Mei
*Koning Willem I.. 17	29	4 Mei	18	21	23	

Deze mailboten hebben zowel op de uit- als thuisreis te Sabang onmiddellijke aan sluiting op Deli en Padang met de booten der Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

EXTRA AFVAARTEN:

Naar JAVA en naar MACASSAR (eventueel met overlanding).

16 Januari *Timor, Kapt. P. J. BAKKER.
Laadt voor Sabang, (Oleh-leh), Padang en Tjilatjap direct.
30 Januari *Flores, Kapt. G. POTJEWIJ.
Laadt voor Sabang, (Oleh-leh), Padang en Tjilatjap direct.
13 Februari *Ball, Kapt. G. P. BAUM.
Laadt voor Sabang, (Oleh-leh), Singapore en Tjilatjap direct.
27 Februari *Lombok, Kapt. G. A. ZEILINGA.
Laadt voor Sabang, (Oleh-leh), Padang en Tjilatjap direct.
Adres voor SABANG en PAKKETTEN:
te AMSTERDAM: VRACHTBUREAU STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ „NEDERLAND” (Handelskade);
te ROTTERDAM: HUDIG & VEDER voor de schepen gemerkt +, KUYPER, VAN DAM & SMEER voor die gemerkt *.
Adres voor PASSAGE: Afdeeling Passagiersdienst, Prins Hendrikkade 159 te Amsterdam en bij de Agenten.
N. B. De vaarbeurten der schepen kunnen gewijzigd worden.

Abonneert U op DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSOURANT.

Officieel Orgaan van de Permanente Commissie uit de Reederij. Bureau van REDACTIE en ADMINISTRATIE: Dunne Bierkade 31, 's-GRAVENHAGE. Telefoon 923 en 4148.

DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSOURANT geeft de nieuwste marktberichten van alle visschersplaatsen in Nederland. ONTVANGT DEZE BERICHTEN REGELRECHT UIT OFFICIELE BRON. geeft op verzoek der Belgische abonné's de nieuwste berichten der voornaamste Hollandse Kaasmarkten. bevat veel wetenswaardig betreffende de visscherij, visch-oestertceit, buitenlandse visschmarkten, *e visschervloot, enz. enz. verschijnt iederen Woensdag en Zaterdag, en kost f 5.— per jaar franco per post. wordt op aanvraag gedurende eenigen tijd gratis ter kennis-making toegesonden. wordt uitgegeven door C. BROUWER, 's-Gravenhage, Dunne Bierkade 31. Telef. Interc. 923 en 4148. is het beste Advertentieblad voor allen, die met H.H. Reederij zaken wenschen te doen.

Stichtsche Wijnhandel, ZEIST.

(Uitsluitend)

— AVONDMAALSWIJN. —

Pakket Geschiedenis.

Tien boeken van tien voor één Gulden. No. 1. Getuigen: Geschiedenis van het leven der armen, door Dr. Legh. Reichmond, is een mooi werk, wat de inhoud bewijst, waarvan we noemen: De jonge hutbewoonster, een waar verhaal. — De negerknecht. — Een bezoek in het hospitaal. — De dochter des landmans, een ware geschiedenis, 250 bladz. Prijs f 1.10. No. 2. Dat mooie werk van Fr. Haverlag, genoeg bekend, prijs f 1.90. No. 3. De zeezlag bij Kijkduin. No. 4. De psalm des ouderdoms, f 1. No. 5. Nog een groot werk van f 1. No. 6. Dat keurige verhaal, get. Gratie, of Heidebloempje, f 1. No. 7. Voor werklieden, door Dr. Kuyper, ook een groot boek. No. 8. Dat mooie werk over de Zwindredtsche nieuwlichters of Maria Leer, f 1.20. No. 9. Gerangen en liederen, een dik boek, f 1, en No. 10. In Zuid-Afrika.

Aizoo 10 dikke of groote boeken, waarvoor vroeger minstens tien gulden werd betaald, nu voor één Gulden (en 20 cent voor de porto) franco thuis.

Dat is dus één dubbeltje per stuk. Maak van deze gelegenheid gebruik, en zend postwissel af f 1.20. Wie f 1.70 zendt ontvangt No 2 en 6 in keurigen stempelband. Adres:

H. VERHOOG, Halfweg N.-H.

LEVENSVZERKEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND - - VERZEKERING
INBRAAK
DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY.
KAPITAAL f 4.000.000.00
RESERVEFONDUS: ruim f 1.225.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.

Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.

HILVERSUM, Langestraat 65.

HAARLEM, Kruisweg 69.

ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.

DORDRECHT, Wolwevershaven 23.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.

Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.

Sluiten BELEENINGEN.

Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.

Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.

Gevestigd te GRONINGEN.

Telefoon Intercommunale No. 674.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.

Uitstaand bedrag aan Hypotheken op 31 December 1907, f 256.230.—, aan Pandbrieven f 252.746.73 1/2.

Commissarissen: PROF. Mr. D. P. D. FABUS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WTTWAALL VAN STÖTWEGEN, H. LUIKING, Mr. P. DIELMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE, M. UBBENS.

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 98 %, in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Prinsengracht 638, te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT

NAAR ZUID-AMERIKA

met de stoomschepen van den Koninklijken Hollandschen Lloyd. Eerstvolgende vertrekdagen voor Passagiers van Amsterdam naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres:

s.s. „Rijnland” 10 Februari.

s.s. „Amstelland” 3 Maart.

s.s. „Zaanland” 31 Maart.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot den Koninklijken Hollandschen Lloyd, 131 Prins Hendrikkade, Amsterdam.

1ste Verantwoording.

Met hartelijken dank vermeldt ondergeteekende namens de Diaconie alhier, de navolgende giften ontvangen te hebben, als antwoord op hare circulaire, in November den Diaconieën in den lande toegeronden om steun in de verpleging larer vier weeren:

Diaconie Geref. Kerk te Fijnaart c.a. f 3; te Den Haag f 10; te Aalten f 15; te Oppenhuizen f 1.50; te Nieuwendijk f 2; te Schoonhoven f 5; te Zevenhuizen f 2; te Rosenberg f 2; te Geesteren f 2; te Nederhorst den Berg f 2.50; te 's-Graveland f 2; te Nunspeet f 2.50; te Landsmeer f 2.50; te Aarlanderveen f 4; te Berlikum f 1; te Ouddorp (Z.H.) f 1; te Hillegom f 2.50; te Veenendaal f 1; te Bulksloot f 1; van St. baron v. H. te Sassenheim f 25; Diaconie Geref. Kerk te Amsterdam f 10; te Muiderberg (gehouden collecte) f 7; te Naaldwijk f 5; te Dieren f 1.50; te Arum f 5; te Huizen f 2.50; te Bergen op Zoom f 2; te Lekmond f 2.50; te Nijkerk f 2.50; te Kolijnsplaat f 1.50; te Assen f 2.50; te Zaanland f 2.50; te Voorburg f 2.50; te Winsum f 5; te Dwingelo f 2.50; te Ambt-Vollenhove f 5; te Moordrecht f 1; te Waddingsveen f 5; te Vinkeveen f 10; te Berghem f 4; te Vleuten en de Meern f 1; te de Lier f 1; te Waardhuizen f 1.50; te Zutten f 2.50; te Zeist f 5; te Abconde-Baambrugge f 3; te Zuilen f 2.50; te Heeg f 2.50; te Delfshaven f 5; te Krabbendijke f 5; te Kralingen f 5; te Zwolle f 5; te Haren f 5; te Rijnsburg f 5; te Haamstede f 3; te Weesp B. f 2; te Oostzaan f 2.50; te Nichtevecht f 5.63 1/2 (collectie); te Culemborg f 25, (bijgevoerd door leden der Geref. Kerk); van de Meijesveren „Bid en Werk” te Culemborg f 3.50; Postwissel letter L. uit Utrecht f 1.

In begin Februari hoop ik de 2de Verantwoording te doen. Aan allen onsen hartelijken dank, voor de toezonden gave. Schenke de Heere Zijnen onmisbaar Zegen daarover.

Uw dn. in Chr.

A. W. v. VEEREN, Diaken.

Muiden, Jan. 1909.

Lezers van Dag- en Weekbladen

IN DE Spoorwegwagens

werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen liggen.

R. C. VERWEIJCK, Vragenboekje op de Kieswet

TEN DIENSTE DER KIEZERS; met volledige opgave van distrieten, tabellen, enz.

— 4e DRUK —

bevattende de wijzigingen in 1900 aangebracht, de staten, tabellen, enz.

Prijs f 0.25; 25 ex. f 5.—.

Amsterdam. W. KIRCHNER.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

door den heer L. Hoogvliet uit Tinte f 10; door den heer R. Fledderus te Oudemirdum f 20; door den heer E. Noteboom te Schoonhoven uit Berg Ambacht f 21, uit Groot Ammers f 1.50, uit Nieuwpoort f 2, uit Polbroek f 12.50, uit Schoonhoven f 38, uit Willege Langerak f 17; uit Zevenster f 0.50, samen f 92.50; door den heer Joh. v. Vliet te Ter Aa f 8.50; door den heer J. W. Koning J. Wm. uit Noordwijk f 6; door Dr. A. Boekenoggen uit Apeldoorn f 10; door Dr. J. Ozinga te Werkendam f 31; door den heer J. Dingemans te Gapinge f 6.75; door Dr. A. Dekkers te Anna Jacoba-polder f 5; door den heer P. de Zeeuw van den heer D. v. d. Wagen te Graad Rabits f 2.90; door Dr. J. Brouwer uit Leimuiden f 39.50; uit Oudewetering f 42, uit Rijnsaterwoude f 4.50, uit Woubrugge f 6.50, samen f 92.50; door den heer C. M. van Houweling uit Bleskensgraaf f 5.50, uit Brandwijk f 13.50, uit Molenaarsgraaf f 21, uit Feursum f 3; uit Giesendam f 7, samen f 50; door den heer G. A. Kempf te Hillegom f 1.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): van de Gereformeerde Kerk te Ouddorp f 4.50; te Ommen f 10; te Berghem f 4.01; te Nieuw Leusen f 4.97; te Renswoude f 2; te Neede f 9.50; te Geesteren en Gelselaar f 11.90; te Alphen f 12.70; te Oudewetering f 6.44.

Voor de Medische faculteit:

(Contributiën): door den heer M. M. Steigenga van den heer S. Horjus te Workum f 2.50; door Dr. J. Brouwer uit Oudewetering f 2, uit Rijnsaterwoude f 4.50, uit Woubrugge f 2.50, samen f 9.

(Schenkingen): van den heer M. M. Steigenga te Workum f 1.65; van den heer M. N. Baert te Vlissingen f 4.

H. W. VAN MARLE Jr., Penningmeester.

Amsterdam, Keizersgracht 162.

Boek- en Courantdrukkerij: ROEVER KROEBER & BAKELS, Amsterdam.

Dit blad
Bijdragen
in blad bet
van de ADE
Insending
aan ons voor

DE DE B
Christi

In de K
vrij man,
heeft ons
iegelijk op
doen kun
vrijgemaakt
Van onder
en daarin
vrijmaking.
Christus on
schappij v
overgegaan.
hooren hen
zijn dienst
den. Hij, en
ons te zegg
iegelijk van
laat zich t
ons, ook v
ons zelf heb
telijk door
schappij ov
hij kon ool
en hier op
in die instell
de aldus ver
stuur zetten
ambtelijk r
de Christus
zichtbare K
heeft hij zijn
hun bestuur
en wijden.
heerschappij
die door de
allerminst af
die rechtstree
ring, elkaar
tus zelf die
verband zet.
Staat dit
Schrift lever
hieruit, dat
hij die de al
zij schuift, o
tus te leven,
en al niet, i
van Christus
te niet doet,
men in Room
een en al is
leven insonk.
ge in Protest
deel der bevo
het geestelijk
Kerk nauwel
zoo gewild
hem de Ke
in 't leven
de eeuw na
der Kerk ste
schier uitsluit
lijken omgan
hun Heiland l
niet. Niet wij
zal en zijn m
king hierover
te laten. Hee
rechtstreeksch
tweede werkin
hebben we dit
voegen, en als
Koning te le
stelde orde. D
het bestuur d
ten, ook amb
ons aan dit g
om juist door
nen, dat we
Christus kenne
danen aan de
gehoorzaamhei
dan moet en
zoo zijn ing
ambtenaren va
plicht kunnen
persoonlijk co
kring, dat he
schapen, naar
kracht, mogel
Alles in de
aangaat, wijst
Wie een hee
heeft, gekocht
geheel en al
ven, en kan
recht van zelf
zoo ook wijst